

Izhaja

vsak petek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu „Mira“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure
predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani
lista napišejo, druga stran naj bo
prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR

Velja:

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno
pod napisom:

**Upravništvo „Mira“
v Celovcu,**

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje
naprej.

Za in serate se plačuje po 20 vin.
od garmond-vrste za vsakokrat.

Glasiilo koroških Slovencev

Leto XXVII.

V Celovcu, 28. marca 1908.

Štev. 13.

Zopet zmaga!

Občina Sele se je svojčas, kakor znano, po svojem zastopniku dr. Brejcu zoper deželni odbor radi odklanjanja slovenskih vlog pritožila na državno, pa tudi na upravno sodišče. Državno sodišče je pritožbi ugodilo že 14. jan., pretekli četrtek pa je bila obravnava pred upravnim sodiščem. **Deželni odbor je tudi sedaj zopet pogorel;** upravno sodišče je razsodilo, da je deželni odbor kršil svoje dolžnosti kot upravna oblast, ker je občini Sele letni proračun brez rešitve vrnil. Sedaj bo deželni odbor menda zadosti — podučen!

Izobraževalna društva in njih pomen.

(Govoril v Železni Kapli vč. g. msgr. V. Podgorc.)

I.

Kdor se vozi v Železno Kaplo, zagleda najprej veliko zidovje, ki se vzpenja na obeh straneh ceste kvišku v goro. Žalostni spomini se nam vzbujajo. Bili so časi, ko je prihajala tolpa Turkov za tolpo, gorele so vasi, v potokih je tekla kri sinov našega ljudstva, mladino so gonili kakor ovce v sužnost! Zakaj? Samo zaradi tega, ker naše ljudstvo ni bilo tako bojovito kakor Turki, znali so le polje obdelovati, živino pasti, čeravno bi jim bilo treba znati tudi orožje sukati in se staviti v bran.

Dandanašnji je poskrbljeno, da nam Turki ne dojde več v naše kraje. A prišla je druga nevarnost. Kuge in lakote se nam ni več bati, in človek bi mislil, da je ljudstvo lahko srečno po svojih domovih, ko biva varno pod domačo streho, ko skrbi zanj toliko uradnikov, toliko šol, ko mu prinaša užitek celega sveta toliko trgovin, ko mu dajejo tovarne toliko obleke, ko imamo toliko železnic, po katerih se vozimo kakor kralji, ko govorimo po telefonu v tuje kraje! Tak napredek, a pogledjmo v mestne hiše, kjer stanujejo delavci, pogledjmo v kmečke domove, kaj tu vidimo? Srečo? blagostanje? Bog daj, da bi ga videli, a vidimo vse drugo, le sreče malo, ali pa nič.

Brez dvojbe, olika bi morala ljudem lajšati življenje. A kaj vidimo v mestih? Morebiti se res nahaja tam nekaj bogatinov, katerim se premoženje neizmerno množi. A drugi? Trgovci in obrtniki trpe neizmerno pod strašno konkurenco, uradniki ne izhajajo s svojo plačo, delavci ne s svojim zaslužkom. Hišni posestniki niso zadovoljni z dobičkom svoje lastnine! In na kmetih? Kmet nima delavnih moči, svoje otroke daje v mesto, polje pušča neobdelano. Praznijo se tudi cerkve, polnijo pa se gostilne, uživa se nezmerno opojnih pijač, dela se dolgobrez premisleka, na bodočnost se ne misli nič ali malo.

Dvojna nevarnost nam preti: 1. Veliki židovski kapital hoče nas gospodarski uničiti, in 2. brezverski olikani stanovi hočejo ljudstvu po vsi sili vzeti vero.

Poglejmo si ta dva sovražnika!

Zapadli smo gospodarski sužnosti. Vsa kupčija, vse določevanje cen je v rokah židovskega kapitala.

Velike tovarne, v katerih se izdelavajo razne potrebščine, so ali neposredno v rokah židovskega kapitala, ali pa od tega popolnoma odvisne. Sladkor, petrolej, sukno, platno, železo, vsemu določuje cenovni veliki kapital. Cene poljskih pridelkov, cenovni živine in mesa ne določuje več kmet posestnik; in vendar ta ne more obstati, če ne zasluži toliko, da more plačati davke in obresti. Imamo kraje na svetu, kjer ni več kmeta, in imamo tudi pri nas močne politične stranke, zlasti socialno demokracijo, ki brez ozira zastopa delavske interese. Socialna demokracija hoče na vsak način cenih jedil, naj si zraven pogine vse kmetijstvo.

In kaj moremo temu nasproti storiti? Združevati in vzbujati ljudstvo.

Nasproti kapitalizmu, tej strahovladi, se imate upreti tudi vi, tukaj v planinah (stanujoči). Kako pa? Združite se! Vsako društvo je kakor kamen, s katerim se zida dom. Za vojsko je treba vojakov, ti vojaki morajo biti razdeljeni v bataljone in kompanije. Ti oddelki se vadijo v orožju in potem znajo nastopati. Tako se mora tudi ljudstvo družiti v dobrih društvih. V teh se je treba poučiti v raznih vprašanjih in v teh se potem tudi dogovori, kaj bo treba storiti.

Ne mislimo, da se bo gospodarstvo samo ob sebi zboljšalo, ne, sama od sebe bodo nastala le nova vprašanja, nove težave.

V minulih desetletjih so žitne cene padle vsled uvoza iz Amerike; žito se lahko prevažna, vsuje se ga v hram, v ladje, in mesece in mesece ostane zdravo. Meso v ceni ni tako padlo, ker se meso ne da tako lahko prevažati. V najnovejši dobi se je iznašel način konserviranja, ki tudi meso hrani za mesece popolnoma sveže. Ta iznajdba je nevarna našemu kmetovalcu, je nov sovražnik, proti kateremu se bo treba braniti.

Davki vedno rastejo, misliti moramo na gospodarski napredek. Misliti moramo, kako se naj zboljšajo travniki, da bomo dobili več krme; in več živine, ter da bo več zaslužka. O tem se vam bo govorilo v dobrih društvih.

Sem grede sem bral v nekem kmetijskem listu zanimiv predlog: Povsod nam primanjkuje delavnih moči. V mestih pa je premnogo zanamarnjenih otrok, kateri delajo občinam veliko stroškov in se moralno čestokrat popolnoma izpridijo. V listu „Wiener landw. Ztg.“ se predlaga, take otroke dajati kmetom in deloma v to porabiti dohodke takozvanih „Komulativ-Waisen-kassen“, ki znašajo v avstrijskih deželah vse vkup 42 milijonov kron. Če se računa, da bi nekaj morali plačevati stariši (oz. nezakonski oče), da bi kmet take otroke jemal po ceni, bi se za vzgojo otrok vsako leto ne rabilo več, kot en milijon kron. Dotični list pravi, da bi se tako posušilo mestno močvirje (eine Entsempfung des städtischen Bodens würde herbeigeführt).

O takih vprašanjih se je treba poučevati. Treba bi tudi bilo, da se kedaj pošlje v svet kmečki mladenič, da vidi, kako se dela drugod. Nedavno je dejal državni poslanec iz Predarelškega, da v ti deželi ni kmeta, v katerem bi se moralo reči: To je revež! Kakšno spričevalo je to! Koliko revežev pa imamo mi? In vendar bi ne bilo treba. Skrbimo za pravi gospodarski napredek, prvi korak k temu je pa ustanovitev dobrih društev!

II.

Gospodarski napredek je ena stran delovanja naših društev. To delovanje mora imeti pa

Podlistek.

Začetek in zgodovina pobožnosti Sv. Božje Glave na Koroškem.

Priobčil č. g. Andr. Sadjak.

Neka posebnost Koroške je pobožnost Sv. Božje Glave. Ni je skoraj župnije, kjer ne bi bila vpeljana. Kmalu se bo zopet začela ta pobožnost, in raditega mislim, da cenjenim „Mirovim“ bralcem ustrezem, ako jim napišem nekaj o začetku in zgodovini te pobožnosti.

Bilo je koncem prve polovice 18. stoletja (1740—1750); tedaj je v Celovcu živel trgovec po imenu Ruprecht. Nekoč je odšel po opravkih v mesto Gradec. Čez nekaj tednov dobi njegova žena Marija Ruprecht žalostno novico iz Gradca, da je njen mož tam na smrt zbolel. V tej bridkosti se zaobljubi, da bo mestni farni cerkvi podarila podobo našega Zveličarja, če se vrne mož zdrav. In res, čez nekaj časa pride mož zdrav domov, in žena mu razodene obljubo, ki jo je storila. Začneta torej iskati slikarja, ki bi znal lepo slikati. A v celem mestu ni bilo nobenega. Po dveletnem, brezuspešnem iskanju prosita po sprejemu sv. obhajila še enkrat Boga, da bi jima pomagal obljubo izpolniti.

Živel pa je v tistem času v Celovcu neki ubog slikar, katerega ime kronika ne imenuje, s svojo ženo in otroci v veliki bedi. Poleg tega je še zbolel. V svoji boleznii je premišljeval večkrat

bridko trpljenje Zveličarjevo, in posebno podoba s trnjem venčanega Kristusa mu je bila zmeraj pred očmi. Ko je malo okreval, je sklenil to podobo slikati. In res, zadel jo je imenitno. To podobo da svoji ženi, naj jo kje v mestu proda ali pa zastavi; kajti živeža mu je manjkalo. Žena vzame podobo in jo nese od hiše do hiše, proseč, da bi se je kdo usmilil. A nikjer je ni mogla prodati. Po dolgem trudu pride tudi h gospi Mariji Ruprecht. Nji je podoba zelo ugajala in kupi jo za 30 srebrnih grošev. Podobo opremi z lesenim okvirjem in gre k tedanjemu mestnemu župniku Lavrenciju Klein in jo hoče cerkvi darovati.

Župnik pregleda podobo in reče po daljšem razmišljanju, da ne more podobe v cerkvi razobesiti, ker se ta Zveličarjeva podoba ne da opravičiti s strani sv. pisma. Zveličar je imel namreč na tej podobi spodnjo ustnico z nekim trnjem prebodeno. Če se ta trn izbriše, potem se podoba lahko postavi v cerkev. A ker gospa Marija Ruprecht tega ni hotela, se je morala s podobo žalostna zopet domov vrniti.

Čez nekaj časa dobi gospod Ruprecht od svojega brata, ki je bil frančiškan, molitvenoknjizico, v kateri je bila neka molitev o s trnjem prebodeni Zveličarjevi ustnici. S to knjizico se poda hitro k župniku in ga še enkrat prositi, da naj z ozirom na to besedilo vzame podobo. In sedaj je župnik Klein tudi brez ovire pustil razobesiti podobo v cerkvi sv. Ilja.

In glej, v kratkem je začelo celovško ljudstvo prihajati k tej podobi v vsaki bridkosti in težkoči. Razne slike in mnogotere voščene podobe

so bile znak hvaležnosti za uslišane prošnje, za sprejete dobrote.

Ker je ljudstvo tudi precej darovalo, je bil župnik kmalu v stanu, leseni okvir odstraniti in ga s srebrnim nadomestiti; tudi se je postavil za to podobo kmalu poseben oltar.

Sedanji okvir in krona Božje Glave je iz leta 1855. Tedaj sta se tudi postavila dva angela, ki podobo držita; modeliral jih je na Dunaju koroški umetnik Hans Gasser. Vlita sta iz cinka in sta bila najprej temno-zelena barvana; l. 1861. pa na željo ljudi pozlačena, na novo popravljena pa l. 1875., 1882. in 1905.

To je zgodovina podobe Božje Glave. A kako pa je nastala sedanja pobožnost Sv. Božje Glave?

Leta 1749. je v Celovcu nastala nevarna nalezljiva bolezen, ki je dan na dan spravila mnogo ljudi v grob. Groza in strah sta vladala v mestu. Nobena človeška pomoč ni mogla rešiti mesta strašne boleznii. V tej sili se obrne župan mesta do mestnega župnika Lavrencija Klein in ga prosi, naj priredi pri podobi Sv. Božje Glave pobožnost za odstranitev strašne boleznii. In res, komaj se je ob velikanski udeležbi končala pobožnost v čast Sv. Božje Glave, je tudi bolezen izginila kar naenkrat.

Prihodnje leto 1750 so se predstojniki mesta obrnili do tedanjega župnika Žigo pl. Rechbach s prošnjo, da bi se vršila ta pobožnost vsako leto, „ker“, tako so pisali, „je previdnejše, Boga prositi, da naj kazni ne pošlje, kakor pa potem šele, če je kazen že tu, za nje odvrnitev moliti“. Od tega časa torej (leta 1750) naprej se obhaja

še drugo plat. Naša društva morajo braniti temelj naše kulture zoper novodobno poganstvo.

Vam vsem je znano, kako so se lani neverniki vzdignili zoper zakrament sv. zakona, kako so delali za takozvano prosto šolo!

V Inomostu je na vseučilišču neki profesor nameščen in od države plačan, ki je javno rekel, da se morajo univerze otresti katoliških dijakov kakor uši (parazitov). Ta profesor je zasmehoval in skrunil Kristusa, Mater Božjo, in še vedno vleče od države mastno plačo. Najlepše je, da je država namestila tega človeka za učitelja cerkvenega prava, h kateremu bi se naj hodili učiti bogoslovci! Nemške krščanske stranke so morale nastopiti zoper tako predrznost, a kakor en mož se je za svojega varovanca dvignil tudi ves liberalni svet, in došle so celo vesti, da hočejo tega človeka voliti v državni zbor, kadar ga pošlje minister od profesure v dobro plačani pokoj.

Visoke šole so sploh postale ognjišča sovraštva zoper vero! Seveda se v par letih ne da vsega zatreti, kar se je človek v mladosti naučil, in včasih tudi posebna božja milost obvaruje mlade ljudi na univerzi, kakor nekdanj Danijela med levi.

Z univerz prihajajo profesorji naših srednjih šol. Njihovemu varstvu pa je izročena šolska mladina, dijaki, cvet ljudstva. Hudo je, da uče ti ljudje premnogokrat brezverstvo, mesto da bi učili mladino poštenja. Dvom in zasmehovanje vere pa se človeka tako strašno hitro prime. Strašno je, „dejal je nekoč slaven mož, „da zdravilo včasih ne učinkuje, strup pa vsakokrat.“ Kolikokrat daješ bolniku zdravila, a nič ne pomagajo, daj pa zdravemu enkrat strupa, in videl boš posledice takoj. Tako je tudi s slabimi in dobrimi nauki. Med desetimi slučajji se bo slabi nauk mladine devetih prijel, dobri nauki pa grede tolikokrat pri enem uhu noter, pri drugem ven. Mladina sama ne zna soditi in vse verjame. Staremu krščanskemu človeku ti brezverci prepričanja ne bodo vzeli, a mladina zaupa v besede svojega učenika le preveč. In ne le slabi nauki, tudi slab zgled se daje mladini, in šolske oblasti so izgubile ves pogum, ne upajo se napraviti reda. In vendar je ljudstvo krščansko!

Nevera prodira po ljudskih šolah tudi v ljudstvo.

Spregovoriti moramo tudi o liberalnih učiteljih. Na neki ljudski šoli se je letos to-le zgodilo: Župnik je šolarje opomnil pred pepelnico na cerkvene lepe obrede, ter jih je pozval, da naj pridejo v cerkev. En del otrok je prišel. Bili so vpepeljeni, kakor drugi farani; ko so prišli v šolo, vprašal je učitelj: Kdo je bil danes v cerkvi? Zglasili so se. „Druge,“ je rekel nadalje, „bom vpepelil pa jaz.“ Šel je v peč, vzela pepela in, zasmehovaje ta prelep, preresen obred, trosil otrokom pepel po glavah. Tako se zasmehuje vera, to se otrok prime. Izjaviti pa moramo, da učiteljstvo po veliki večini ne odobrava tega.

Vprašamo pa, ali bo državi v prid, če krščanstvo neha? Krščanska misel je edina vez med raznimi narodi; krščanstvo ukazuje ljudem vladarje spoštovati kot božje namestnike. Zdaj pa hočejo trdno vez, ki je Avstrijo doslej vezala, strgati kakor staro cunj! Ali je torej sovraštvo zoper vero v interesu države? Kaj pa

pobožnost Sv. Božje Glave v celovski farni cerkvi sv. Ilja.

Iz zgodovine češčenja Sv. Božje Glave navedem poseben slučaj, pri katerem je Sv. Božja Glava čudežno pomagala.

Če obiskovavec farne cerkve sv. Ilja v Celovcu stopi v predzakristijo, vidi na levi sliko moža, ki drži v rokah podobo farne cerkve, ko se je l. 1834. popravljala. Spodaj pa so tiskane te-le besede:

„Hvaležnemu spominu, da je tesarski pomočnik Marko Kointsch, ki je pri popravljanju stolpa farne cerkve dne 14. oktobra l. 1834. ob 8. uri dopoldne padel 22 sežnjev globoko na cerkveno streho in jo prebil, po čudežnem vplivu Sv. Božje Glave, v katero je zaupal, popolnoma nepoškodovan ostal, posvečuje to podobo njegov mojster Tomaž Karner.“ Brat tega na čuden način rešenega Marka Kointsch je bil župnik Filip Kointsch na Otoku.

V čast Sv. Božje Glave se je ustanovilo pozneje tudi posebno mašno društvo. Za ude tega društva, pri katerem se tudi zamorejo mrtvi upisati, se vsak četrtek ob 11. uri daruje z blagoslovom sv. maša. Vpisujejo se v župnijskem uradu mestnega župnišča.

Podpirajte Ciril-Methodovo družbo.

Zahtevajte po vseh gostilnah „Mir“!

bi se zdaj godilo v državnem zboru, ko bi močnih krščanskih strank ne bilo?

Ali vam bo v prid, če krščanstvo zatrejo?

Ali bomo srečni, če ljudje, delavci, hlapci, sodniki, zdravniki, ne v Boga ne v hudiča ne bodo več verovali, če se ljudje ne bodo več bali večnih kazni, ne bodo pričakovali v večnosti plačila? Potem uboj ni več greh, tatvina in rop sta opravičena, krive prisega, najgrše goljufige bodo na dnevnem redu! Ali si to želimo?

Ali ima kak dom, kaka družina kaj koristi od tega, če postanejo vsi brezverci?

Ali je možu v prid, imeti brezversko ženo, in ženi v prid imeti brezbožnega moža? In starši, ali si ti želijo brezbožnih otrok?

Mar si kmetje želijo brezbožnih poslov? Mar bodo bogatini bolj radodarni proti revežem, če ne bodo imeli vere, in bo li revež našel usmiljenja, če postane svet neveren? In ne pretiramo. Bil je čas, ko so liberalci zagotavljali, da niso zoper vero. Na sadu jih spoznamo. Nastopanje proti katoliškemu zakonu, nastopanje za „prosto šolo“ je moralo že prej vsakomur odpreti oči, zdaj pa nastopanje profesorja Wahrunda v Inomostu.

Sovražnik vaš ne prihaja zdaj iz Turčije, vgnedil se je v naših mestih, na univerzah, na srednjih in ljudskih šolah, v raznih uradih, nastanil se je v uredništvih liberalnih, židovskih in socialdemokratskih listov. Kakor tvor globoko v mesu, tako se gnolji ta moralni gnolj, in slabo bo, če ga ne iztrebimo pravočasno.

Tirolci so se zadnje dni vzdignili kot en mož zoper sramotenje svoje vere. Kmečko ljudstvo je tam zelo verno.

Braniti gospodarske in verske interese je namen naših društev. Naj vam ne bo žal krone, ki jo darujete v tak namen. Za dobro dani denar nam Bog obilno povrne; štedimo na drugi strani, kjer je treba, a ne tam, kjer je treba dati v dobre namene.

Koroške novice.

Promoviran za doktorja filozofije bo dne 28. t. m. na graškem vseučilišču naš rojak gosp. Franc Kotnik. Čestitamo!

Št. Vid v P. Pri zopetni volitvi v 1. razredu, 26. t. m., smo propadli za 2 glasova.

„Na smrt obsojeni“, dramatska slika iz življenja koroških Slovencev (spisal Ks. Meško), se na občno željo ponovi v **nedeljo dne 29. t. m. ob 7. uri zvečer** v dvorani pri „Jelenu“ na Savi (Jesenice). Kdor igre še ni videl, naj pride torej v nedeljo na Jesenice in si ogleda delo našega dičnega pisatelja. Čas predstave je umerjen tako kot zadnjič, da se udeleženci lahko odpeljejo nazaj z vlakom, ki odhaja z Jesenic na Koroško ob 10. uri ponoči.

Deželna zveza za čebelorejo na Koroškem je imela 20. t. m. v Celovcu v prostorih hotela Grömmmer svoj občni zbor. Iz blagajnikovega poročila posnamemo, da je imela zveza v pretečenem letu 1343 K 99 vin. dohodkov, izdatkov pa 1319 K 68 vin. Namesto potovalnega učitelja Jožefa Krebsa je bil imenovan nadučitelj Anton Martinjak v Medgorju, kateremu se je odkazal slovenski del Koroške. G. Martinjak je več slovenščine v besedi in pismu.

Št. Tomaž. (Pasji davek) je sklenil vpejati slavni občinski odbor za našo občino. Posestniki psov bodo morali za vsakega psa brez razločka plačevati po 2 kroni. Ko je občinski sluga oklical to novico našega župana, so se ljudje smeje povpraševali, kdaj bodo pri nas vpeljali tudi „mačji davek“.

Dobrlavas. (Ričet jest) je moral iti naš znani nemškutarsko-liberalni cestar, ker je svoj čas našega vrlega tajnika izobraževalnega društva sumničil in sramotil zaradi činov, kakršnih so zmožni edino le nemškutarski pobalini. Pri obravnavi dne 19. febr. mu je tajnik Lužnik milostno odpustil kazen; ali njegova skrajno liberalna zagrizenost mu ni dala miru; iskal je novih žalitev, tako, da mu je moralo c. kr. okr. sodišče dne 18. marca t. l. preskrbeti za dva dni „ričeta“ v „špehkamri“. Tako bomo naredili z vsakim, ki noče samemu sebi dobro ter draži naše vseskoz poštene fante. To si naj nemčurji zapomnijo za drugokrat! Vse kar je prav!

Zitaravas. (Malo odgovora.) Kakor se pač na svetu vse spreminja, tako so tudi našim liberalnim mogočnejšem prefekli dnevi njih samovlade in zato v zadnjem „Štajercu“ bridko zdihujejo nad predrznostjo tistih Slovencev, ki se ne klanjajo njihovemu poveljniku Sajfricu. No, in kaj smo zopet zagrešili? Prosili smo za poštni nabiralnik v Žitarivasi in zahtevali dvojezični

pečat pri pošti na Miklavčevem. Miru pa našim nemškutarskom tudi ne da krasno uspela veselica našega izobraž. društva „Trte“ z dne 16. febr. t. l. Sedaj pa vprašamo: Čemu si beliti glave zaradi poštnega nabiralnika, ko se vendar že povsod ustanavljajo poštni nabiralniki? Zakaj ne bi smeli biti tudi v Žitarivasi, ki je vendar največji kraj v našem poštnem okolišu. Kdo bode imel zato kako škodo? Kdo bo kaj trpel, če se napravi dvojezični pečat na Miklavčevem? Saj je to vendar dolžnost višje oblasti. In slednjič se le pomirite radi veselice; upamo, da ni bila zadnja. Če pa hočete vse naše gibanje spraviti med svet, zakaj niste tudi poročali, da je na pritožbo Slovencev ovrгло okr. glavarstvo sklep Sajfricevega parlamenta (v obč. seji, o kateri je „Mir“ že poročal koncem okt. pr. l.). S pritožbo je tedaj pridela naša stranka občini za vsako leto blizo sto kron, in če bi imeli Slovenci večino v občini, bi še pri tem, namreč pri lovu, dobivali vsako leto gotovo 500 kron več. Zato svetujem, „Štajerčev“ dopisun, da popraskaš, kjer srbi.

—s—t—
Železna Kapla. (Prvo mesečno zborovanje „Kat. slov. izobraž. društva“) se je obneslo jako dobro. Govornik, č. g. msgr. Podgore, razložil je navzočim, ki jih je bilo z ozirom na naše krajevne razmere in na neugoden čas zborovanja lepo število, kako nam preti nevarnost na gospodarskem in verskem polju. Posebno neverstvo se širi vedno bolj in bolj. In ni čuda! Saj za to skrbijo visoke, srednje in v novejšem času celo ljudske šole. Teh nevarnosti se bomo obranili pa le tedaj, ako se izobrazimo, se seznanimo z razmerami časa in dnevnimi velikimi vprašanji, da tako dobro pripravljene ob pripravnem času lahko možko nastopimo. Za tako izobrazbo pa skrbijo tudi izobraževalna društva. — Da so besede gospoda govornika, kateremu še bodi enkrat izrečena najiskrenejša zahvala, padle na rodovitna tla, pričā pač to, da je še ta dan pristopilo društvu nad 50 novih članov. — Sploh se je začelo veliko zanimanje za društvo. In kakor čujemo, nam hoče društvo v kratkem prirediti tudi veselico. Le tako naprej!

Železna Kapla. (Zahvala.) Odbor „Katol. slov. izobraž. društva“ se prav iskreno zahvaljuje slav. „Goriški tiskarni“ za darovane mu knjige. — Odbor.

Jezerko. (O „Korošču“.) Z veseljem smo sprejeli prvič tukaj novi slovenski list „Korošec“, misleč, da pomeni za Slovence na Koroškem vesel napredek v tisku. Ali s časom smo se prepričali, da list „Korošec“ napada naše stare izkušene prijatelje „Mir“ in „Slovenca“, in s tem je vzbudil pri nas gnev, da si tega lista ne naročimo in ostanemo rajši zvesti svojima starima prijateljema „Miru“ in „Slovencu“, katera že toliko let branita naše najiskrenejše svetinje, vero in mili materini jezik slovenski. Nekdo dopisuje od tukaj prav pridno v „Korošca“, posebno o pretepih tukajšnjih fantov. S tem svojim dopisovanjem tako očrnuje tukajšnje razmere, da se bode vsakdo bal še semkaj priti. Naj mi bo dovoljeno v vašem cenj. listu na omenjene dopise v „Korošču“ popraviti nekatere stvari. Jezerko je prva občina in župnija iz Kranjskega na Koroško in prihajajo od tam fantje vsako leto službe iskat na Jezerko. Kakor je sploh znano, so pretepi na Kranjskem bolj na dnevnem redu kakor na Koroškem, zato povzročijo ti došli fantje od začetka kake rabuke s tukajšnjimi fanti, pa le večinoma s tujimi. Pravi pristni domači ljudje tu na Jezerskem so prav mirnega obnašanja in se le napadeni v sili zoperstavijo; vsakdo naj pride brez vsega strahu na Jezerko, ne bo od nikogar napaden, kakor v nekem dopisu omenja dopisnik „Korošca“. Omenja tudi zadnje tukaj uprizorjeno igro in pravi, da je tukajšnje ljudstvo kmalu uzadovoljeno. Ali reči moram, da so dobro igrali Olševčani, kar sta priznala dva udeleženca, ki sta videla na odru že dvorne igralce. — Tukajšnje prebivalstvo je nad temi v „Korošču“ premalo pojasnjenimi dopisi užaljeno, posebno mladeniči se zgražajo nad njim. — Imam še gradiva za vaš cenj. list. Odložim za prihodnjič.

Šmihel pri Pliberku. (Smrtna kosa.) V petek, dne 20. t. m., je umrla tukaj po dolgi in mučni boleznii gospa Marija Plešivčnik, posestnica obče znane Sercerjeve gostilne in sestra bivšega deželnega poslanca Murija na Jezerskem. Rajnka je bila dobra gospodinja in skrbna mati. Kako priljubljena je bila pri vseh ljudeh, je pričal njen pogreb; katerega se je udeležila vkljub viharnemu vremenu velika množica iz vseh krajev. Ko so ob zaprtem grobu govorili naš g. župnik Vintar, bilo je solzno skoraj vsako oko. Rajnka naj v miru počiva in nje spomin naj ne izgine med nami!

Libuče. (Skaljeno veselje.) Pusta, ki je v tolažbo starim in mladim, žejnim in lačnim ter veseljakom, posebno pa gostilničarjem, so je jako veselil tudi neki naš nemškutarski ge-

stilničar, misleč, da se bo v njegovi gostilni zopet pilo in pretevalo. Toda fantje so bili bolj pametni; napravili so si dve privatni veselici, in se brez krega in pretepa pošteno veselili. To je bilo vsem prav, le gostilničarju ne, ker je imel prazno gostilno. Ko se je bližala polnočna ura in so se fantje vračali vsak na svoj dom, mu že ni bilo več doma strpeti. Videl si ga na cesti in pod okni. Radoveden je bil gotovo, če bomo prekoračili policijsko uro. Dobri prijatelj, svetujemo ti, da paziš raje v svoji gostilni na policijsko uro, če ne, ti jo bomo enkrat mi napovedali. Za tačas pa zdravi!

Spodnje Libuče. (Maščevanje nad kozo.) Odkar smo pri zadnjih državnozbornih volitvah z g. Grafenauerjem tako sijajno zmagali, so nam naši nsprotniki podtikali, da ima Grafenauer koj kozo in da smo kozo izvolili. Ko je presvetli vladar odlikoval z zlatim križcem s krono g. Grafenauerja, ne pa Sajfrica, so naši nemškutarji postali silno jezni, ne samo na Grafenauerja, ampak tudi na kozo, tako, da so v svoji opravičeni jezi sklenili zaroto proti kozam. Sreča je doletela najprvo g. O., ki je na lovu srečal kozo ali kozo njega, ter jo je ustrelil. Lovska postava pa s takim ravnanjem ni bila zadovoljna, čeravno so mislili nasprotniki, da smejo s kozami vse storiti, odkar so jih začeli v politiko spravljati. G. O. je to vendar izprevidel in ustreljeno kozo na tihem občini plačal.

Grebinj. (Umrila) je dne 18. t. m. soproga zdravnika g. dr. Maruschitza, ga. Jožefa roj. Zadržal, za pljučnico. Prepeljali so jo v Gradec.

Spodnji Dravberg. (Mesto zdravnika) je razpisala naša občina. Dosedanji zdravnik nikakor ne zadostuje zahtevam. Za spretnega zdravnika je tu mesto kakor malokje, zlasti radi ugodnih železniških zvez na štiri strani. Zato je pričakovati, da se oglasi več prisilcev.

Spodnji Dravberg. (Semenj.) Pomladni semenj dne 20. sušca je bil ob lepem vremenu zelo dobro obiskan. Živine so prignali od vseh strani nad 1200 repov. Kupčija je bila živahna, cene pa slabe. Tudi na kramarskem sejmišču kakor po gostilnah je bilo zelo živahno gibanje.

Spodnji Dravberg. (Tepež.) V noči po zadnjem sejmu se je zgodil žalosten tepež. Doslej še neznan storilec so napadli dva kmeta iz Gorice in ju z noži hudo ranili, da je kri kar curkoma tekla in je moral zdravnik pridno šivati. Vzrok: demon alkohol!

Spodnji Dravberg. (Umrila) je dne 21. t. m. po kratkem bolehanju na Mezi gospa Karolina Zuccolini, rojena Dollinger, stara 79 let. Bila je doma na Mohrenhofu in vdova po pomorskem zdravniku. Pogreb se je vršil dne 23. t. m. v Spodnji Dravberg. N. p. v m.!

Libeliče. (Požar.) Dne 20. t. m. je pogorel tu skedenj p. d. Korbunove kmetije do tal. Kako je ogenj nastal, se še ne ve.

Ojstrica. (Obol.) je nevarno naš šolski voditelj g. J. Aichholzer. Nevarnost je bila velika, ker je močno izbruhnila bolezen, katero si je g. učitelj nakopal v vojaški službi. Stanje se mu je obrnilo na boljše in upamo, da v kratkem zopet popolnoma okreva.

Borovlje. (Tatvina.) Že v zadnji številki smo poročali, da imamo pri nas uzmoviča, ki ga ne drže nobena vrata. Že nekaj let sem se ljudje pritožujejo, da jim zmanjkuje denarja in mesa, zlasti klobas. Kakor smo že poročali, je bilo delavcu Lakovniku ukradenih 30 K, ki je naznanil to c. kr. orožništvu v Borovljah. Pretekla sta že med tem dva meseca, pa zgodilo se v tej zadevi dosedaj še ni ničesar. Uzmovič bi že mesto okusnih klobas že prav lahko jedel — kašo. — 16. t. m. je bilo žičarju Jožefu Wasnerju ukradenih 5 K. Gospodar je zalotil v njegovi sobi fanta, ki je samovoljno odprl vrata, čeravno ni imel tam kaj iskati. Naznanil je to orožništvu.

Slov. Plajberg. Dobroznani dopisnik „Štajerca“ v Podnu razpravlja v omenjenem listu z dne 15. sušca t. l., št. 11, o pravdi radi pd. Jurjovčevega posestva v Podnu, katera je znana izven tukajšnje občine. Pri tem dolži podpisane — to seveda iz same mržnje — da sem pri tej „pravdi imel tudi jaz svoje prste“ in „da bodem moral plačati polovico stroškov“, ki so nastali vsled iste. Dopisnik trdi, da je pri pravdi pomagala Gregorju Maurer „cela prvaška banda in na čelu njej jaz“. — Na celi dopis, ki je skrpučan iz samih laži, odgovarjam le toliko, kar se tiče moje osebe in to čisto s kratkimi besedami. Dopisnika omenjenega članka v „Štajercu“ z dne 15. marca t. l., št. 11, nazivljam namenoma javno tako dolgo lažnika, dokler ne prekliče svoje trditve o meni v ravnoistem listu ali pa da mi dokaže s pričami ali na katerikoli način resnice svoje trditve. Naslednje seveda ne bo v stanu storiti, ker jaz niti v najmanjši meri nisem bil zapopaden pri omenjeni pravdi. Da pa bom po njegovem mnenju plačal ali moral plačati polo-

vico nastalih stroškov, ki pravi, da znašajo čez 3000 K, mu samo rečem, da se je na ta način pokazal — zelo neumnega. Končno še samo omenim, da bi se takemu človeku, kakor je ravno ta dopisnik in njegov oče, ne bilo treba norčevati z besedami „bogati župan“, ker bi se znalo pripetiti, da bi ta njegov izraz dal povod, da bi se začelo misliti o njiju v denarnem oziru nasprotno. — Slov. Plajberg, dne 18. sušca 1908. — Matevž Uznik, župan.

Bistrica v Rožu. (Volitve.) Kmalu se bodo vršile pri nas občinske volitve. Volilni imenik je že razporežen. Kmetje in delavci, dobro si premislite, kako boste volili. Ali naj spet fužinarji gospodarijo z vašim denarjem?

Sveče. (Še enkrat socialdemokrati.) Predzadnje nedeljo, dne 15. t. m., so se Borovčiči še enkrat potrudili k nam v Sveče. Mislili so, da morajo kaj ujeti. A rdečkarji so tudi to pot slabo naleteli. Prinesli so s seboj nekaj izvodov „Arbeiterwille“ in „Rdečega praporja“ in so jih ponujali delavcem pri Adamu, misleč, da bodo s tem kaj dosegli. A precej so se zmotili. Tudi to pot je bil njih trud zastoj. Vrnili so se v Borovlje z dolgimi nosovi. Tako je prav, kršč. delavci. Tudi znanprej ostanite stanovitni svoji organizaciji, katera vam bo veliko več koristila, kot pa sociji z vso njih modrostjo.

Brdo ob Zili. (Naša volilna komisija.) Tako nekako, kakor je napravljala naš župan zapisnik volilcev, je postopala tudi naša volilna komisija. Ko je bil razporežen drugi zapisnik volilcev, terjalo se je enkrat ustmeno, potem pa pismeno, naj se dohodninski davek pri vseh volilcih zapiše, ne pa samo pri nekaterih, kakor n. pr. pri gozdarjih. Pri drž. poslancu gosp. Grafenauerju se je pa še posebej terjalo, da mora obenem biti zapisan v tisti razred, v kateri spada po svoji davčni moči. V resnici zanimiv je uradni odlok volilne komisije, s katerim je ta na našo vlogo odgovorila. Spisan je seveda v blaženi nemščini in se glasi v prevodu takole: „Zahtevi, da se tudi dohodninski davek g. Franca Grafenauerja pripiše k drugim davkom, se bo ustreglo. Zahteva pa, da se naj vsled tega spremeni volilni imenik s tem, da se sprejme g. Franc Grafenauer v I. volilni razred, se mora odkloniti, zakaj vsaka reklamacija, t. j. vsak nov sprejem ali črtanje volilcev bi imelo to posledico, da bi se premaknili volilci iz enega razreda v drugi in bi bila od tega odvisna sprememba vseh volilnih imenikov.“ Pisal je to naš nadučitelj ter se tudi podpisal; potem so tudi še podpisali: župan, Ludwig Pipp, Janez Tscheliessnig in Adam Limschitz. V ravno tem odloku se je tudi razsodilo, da bosta sprejeta med volilce Franc Jank p. d. Jergovec v Limarčah, in Vinko Jarnik, krojač ravnotam, ako se dokaže, da je Franc Jank že eno leto posestnik in da je Vinko Jarnik za l. 1906 plačal obrtni davek. Zoper ta zadnji odlok seveda nismo mogli rekurirati, ampak smo pravočasno, t. j. ob času, ko so se mogli vlagati rekurzi, poslali na volilno komisijo dotične dokaze: za Franca Jank potrdilo od finančne direkcije, da je pred letom postal posestnik ter za to plačal postavne pristojbine; za Vinka Jarnik pa potrdilo od davkarije. Nato je odgovorila komisija, da naši vlogi — Eingabe — ne more ustreči, ker smo zamudili postavni tridnevni obrok za rekurz na okrajno glavarstvo. V tem odloku imenuje volilna komisija naš dopis obenem „vlogo“ in „rekurz“, oboje obenem pa ni postavno. Zdaj smo se šele mogli in morali zopet pritožiti na okrajno glavarstvo, katero je seveda našemu rekuru ustreglo. Na Dunaju gotovo ne bodo hoteli teh reči verjeti, ako bo enkrat gospod drž. poslanec s temi dejstvi razsvetlil koroške pravne razmere.

Brdo ob Zili. (Luteranec — pojasnilo.) V zadnjem „Miru“ se nekdo jezi, da so naši nasprotniki edinega luteranca izvolili v občinski zastop itd. itd. Resnica je sicer, da je Jurij Arrih luteranec, ali njegova družina je katoliška. Že precej dolgo zvesto dela s slovensko stranko; z njo je večkrat propadel, zdaj pa tudi zmagal. Zavoljo tega smo ga volili v občinski odbor, in pri volitvi občinskega predstojništva je bil izvoljen z vsemi glasovi slovenske stranke za občinskega svetovalca. Nasprotniki mu niso dali nobenega glasu. Ako ne bi bil druge vere, bi bil zdaj morebiti naš župan. On rad dela in ljudstvo mu precej zaupa. Takih mož pa ni veliko. Zavoljo tega zastopa tudi toliko častnih služb, ki so pa vse z delom in trudom združene.

Rabelj. Zadnjič sem vam sporočil nekaj cvetk iz socialdemokratskega shoda; danes vam pa hočem poročati, kako se pri nas v tem socialdemokratskem gnezdu Gospodov dan posvečuje. Vobče je znano, da se tam, kjer je kakšen rudokop ali tovarna, večkrat prigodi, da se morajo nekatera dela v nedeljo ali praznik opravljati, da skupno delavstvo nima škode. Pa tukaj to ne pride v poštev. Tukaj se prav nič ne ozira na

pravočasno obiskovanje službe božje in na počitek, temveč se še ta dan k delu priganja in privoljuje, četudi ni potrebno. Hiša božja zbira pa le tiste, ki so še sploh vredni, da smejo noter. Pred nekaj leti stavljal se je predlog, da bi se stavila nova cerkev, ki je tako potrebna, pa brž so se oglasili tisti, ki se je najmanj poslužujejo, da je ni treba. Takšno je delo socialnih demokratov!

Torba za nasprotnike.

C. kr. deželna kmetijska družba

je imela 18. t. m. svoj občni zbor. Po daljšem, obširnem razgovoru se je z 28 proti 20 glasom sprejel spremenjeni predlog profesorja dr. Waldnerja, glasom kojega se bo izdajala slovenska priloga na dveh straneh za velikovski okraj, če bo država privolila primeren prispevek. Omeniti treba, da se je o tej zadevi razpravljalo v zaupni seji. Čisto naravno; odkrito se vendar ne more o taki reči govoriti, ker se pravega namena s slovensko prilogo ne sme izdati. Pomisliti je samo treba, da je stavljal predlog „veliki prijatelj Slovencev“ prof. Waldner. Iz celega poročila posnamemo, kako velika „prijateljica“ Slovencev je kmetijska družba. Priloga naj ima dve strani. Gospodje, prosimo vas vendar, pomislite, da se bo ves svet smejal. Dve strani gospodarskega lista bosta morali delati med Slovenci res prave čudeže. Pa niti teh dveh bornih strani ni voljna deželna kmetijska družba iz svojega plačevati. Država naj prispeva. Gospodje priznavajo s tem predlogom, da je potreben slovenski gospodarski list. Pozno, res pozno so prišli do tega spoznanja. Radovedni smo tudi, če bodo prišli tudi do spoznanja, da bo treba izdajati ta „cegelc“ v „novi slovensčini“, ki je baje noben koroški rojak ne razume. Vsaj tako so vedno govorili naši nasprotniki. G. Nagele, kaj boste vi rekli k temu, ki ste v državnem zboru trdili, da vsi koroški Slovenci znajo nemški? Čemu potem slovensko prilogo? Zakaj naj bi bil ta „cegelc“ samo za velikovski okraj, ne moremo razumeti. Morda bo znal povedati to neskončno modri „Štajerc“. Ali v Rožu, na Zili, v najbolj slovenskem pliberškem okraju, v celovski okolici itd. ni Slovencev? Morda bo pa „cegelc“ (pravo ime nam še ni znano) „lajbblatelec“ g. Šumija, ki pridiguje po velikovškem okraju za nemškonacionalno stranko. G. Šumi, ali res potrebujete svojega glasila? E, saj imate „Štajerca“! Ali so ljudje že povsod tako modri, da tega lažnivca nočejo? Bo že menda tako. — Če bi kmetijska družba bila Slovincem res naklonjena, bi lahko prav po ceni dobivala „Kmetovalca“ od kranjske kmetijske družbe in ga pošiljala koroškim Slovincem, kakor dela kranjska kmetijska družba za peščico kočevskih Nemcev, ki dobivajo nemško glasilo kmetijske družbe v Gradcu. V „Kmetovalcu“ ni nič politike in je zraven stokrat boljši kakor neumljive „Landwirtschaftliche Mitteilungen“ in bi bili koroški Slovenci zato bolj hvaležni kakor pa za kak „kasegelc“, ki ga odklanjamo; zakaj izdajati ceglec na dveh straneh kot deželno gospodarsko glasilo za koroške Slovence, se pravi naše ljudstvo zasmehovati, ž njim norce briti, ne pa mu pomagati.

Poglavje za delavce.

Socialni demokratje — v dejanju.

Na Dunaju obstoji velika nakupovalna družba, katere člani so dr. Beno Karpeles, Ferdinand Skaret, hkrati tudi član in tajnik državnega strankinega vodstva, Ludovik Exner in Karol Newole. Skaret je tudi načelnik socialnodemokratskega konsumnega društva „Vorwärts“ na Dunaju in Karol Newole načelnikov namestnik prvega nižjeavstrijskega delavskega konsumnega društva, ki ima mnogo članov in mnogoštevilnih podružnic. Imenovano konsumno društvo „Vorwärts“ je sporazumno z veliko nakupovalno družbo zgradilo v preteklem letu na Dunaju v XI. okraju lastno prekajevalnico, v katere vodstvo je poklican neki Pick. Kako se godi delavcem v teh pristno socialdemokratskih delavnicah? V njih morajo ubogi delavci delati 16 do 18 ur na dan, pomočniki se plačujejo pod tarifom in morajo ob nedeljah v podružnicah odjemalcem streči. To je pač najboljši dokaz za farbanje rdečkarjskih voditeljev. Govoriti se da seveda mnogo, kritikovati čez mero, obljubovati vse mogoče in nemogoče, a svoja načela udejejavati, to pa ne gre kar tako, da, na tem socijem itak ni prav nič ležeče. Saj se je izrazil največji živeči soci Bebel na Nemškem, da socijem ni toliko na tem, da v državnem zboru kaj dosežejo, ampak da ljudi revolucionirajo, jih naredé nezadovoljne. Mislili bi tudi, da bodo socialni demokratje dobivali v

omenjeni prekajevalnici meso prav poceni, ker je vendar to njen namen. Kaj še! Prav narobe je res. Meseca svečana je izdal načelnik prekajevalnice cenik, v katerem izjavlja sledečo veselo vest: „S tem si vam usojamo predložiti cenik naše prekajevalnice. V najpoglavnejših mesnih vrstah smo znižali cene.“ Tako se glasi uvod. V ceniku pa kakega znižanja cen ni najti. Nasprotno. V resnici so cene raznemu mesu le zvišali, čeravno so pri prejšnjih nižjih cenah imeli lep dobiček društvo in tudi mesarji, ki so društvo zalagali z mesom. Tako so zvišali razne vrste klobas à la frankfurterice po 1 vinar, dunajske salame in takozvane burenwurst kilo po 20 vinarjev; domače klobase po 4 vin. kilo; pleče po 40 vin. kilo, kuhano pleče pa celo po 1 K od kile. Sedaj pa primerjajte razne govore mastno plačanih demokratskih voditeljev z njih dejanji. Reči moremo, da noben jud ne izkorišča delavstva tako, kakor njih lastni rdeči voditelji. Delavci, odprite oči in ne „futrajte“ več svojih kolvodij s težko prisluženim denarjem!

Gospodarske stvari.

Kmet, kaj delaš z gnojnico?

Mnogi so še mnenja, da je gnoj, blato, najboljše domače gnojilo, kar nikakor ni res. Gnoj brez gnojnice ni veliko vreden. Pridno spravljajo blato na gnojišče, da se tam, posebno v poletju, suši, najboljši del, gnojnico, pa popolnoma zanemarjajo. To je tako velika napaka, da se prikratijo s tem vsako leto za več vozov žita ali krme. Če navoziš suhega gnoja na njivo, ne pozna se veliko, če pa navoziš gnoja pravilno obdelanega, to je, ki ima dosti gnojnice v sebi, tedaj še le dobi zemlja vsega, da morejo rasti rastline, kajti gnoj samo rahlja in greje zemljo in vsesava mokroto, gnojnica pa še le dá zemlji za rast rastlin potrebno hrano. Da torej lahko pričakuješ dobre letine, moraš zemlji dati dosti gnoja in dosti gnojnice; in zato je tvoja dolžnost, da zbiraš tudi gnojnico, ne samo gnoja.

Napravi si vendar enkrat gnojnično jamo, v katero se naj gnojnica odtaka iz hleva in čez gnojišče. Da ti gnojnica ne izgine že v hlevu, nasvetujem ti to-le: Najboljše bi bilo, če bi v hlevu mogel toliko nasteljati, da bi stelja popila vso gnojnico. Tedaj bi za hlev ne rabil jame, ampak samo za gnojišče. Ker je pa to težko izvedljivo, nasvetujem ti nekaj, kar manj stane in kar lahko storiš. Da hlevska tla držijo, jih moraš na vsak način s cementom zaliti ali pa, kar je ceneje, navozi si en črevelj debelo ilovice (gline) v hlev in zbij jo dobro z batom (kijem) v tla. Da se gnojnica more odtakati, morajo tla malo — ne pa veliko — viseti in biti mora žleb, ki se napravi tako, da vbiješ v ilovico navadnega kamenja, kakor se dobi na njivah ali grobljah.

Pa tudi ona gnojnica, ki se z gnojem vred zmeče ali zvozi iz hleva, se ne sme izgubiti, škoda bi je bilo. Zato se morajo tudi tla gnojišča napraviti neprodirna. Stori na gnojišču isto, kakor v hlevu, trud se ti bo dobro poplačal. Tla morajo spet biti tako uravnana, da se gnojnica lahko odtaka v jamo. Jama samo bodi dobro zidana, s cementom zalita in dobro pokrita, da se ne staka v njo deževnica. Če hočeš hlev in gnojišča zaliti s cementom, dobi si takega delavca, ki zna cement pravilno rabiti, ki vé, koliko se ga pesku pridene in ne misli, čim več, tem boljše bo držalo, kar ni res.

Kmet, ne tarnaj venomer, da ti zemlja nič ne rodi, ampak začni pravilno obdelovati gnoj, posledice se bodo pokazale že prvo leto; pridelal boš več žita in krme, redil boš lahko več živine, imel spet več gnoja in tudi zraven še kaj v žepu. Če ti izgubi otrok kak krajcar, takoj ga kaznuješ, če ti pa v gnojnici gredo celi goldinarji rakom žvižgat, se še zmešiš ne. Gnojnica, ki se dobi od ene krave na leto, je vredna 24 kron, od 10 krav 240 kron. Za toliko se ogoljufaš vsako leto, če zanemarjaš gnojnico. Ali ni škoda?

Društveno gibanje.

Socialni kurz. V Velikovcu se vrši 2., 3. in 4. aprila **socialni kurz.** Fantje iz velikovskega okraja so pozvani na udeležbo. Vsa pojasnila daje č. g. Dobrovc, kanonik v Velikovcu.

Št. Štefan. Kršč. soc. ljudsko društvo za Vovbre, Št. Štefan in okolico priredi dne 29. marca 1908 v Št. Štefanu, ob 1/2 3. uri popoldne, svoje mesečno zborovanje. Govoril bode med drugimi tudi kmet Jerg. K najobilnejši udeležbi vabi *odbor.*

Črna. V spomin 50letnice, kar se je prikazala Lurška Mati Božja, bodo dekleta uprizorile v prostorih Geršakove gostilne pobožno igro Lurška pastirica, in sicer v soboto dne 4. apr.

ob 3. uri ter v nedeljo dne 5. aprila ob 3. in ob 8. uri zvečer. Vstopnina: Sedeži po 1 K, stojišča 40 vin.; otroci plačajo polovico. K obilni udeležbi vljudno vabi odbor izobraževalnega društva v Globasnici.

Št. Lipš. Kat. slov. izobraževalno društvo priredi dne 29. sušca ob 4. uri popoldne svoje mesečno zborovanje v gostilni pri Škofu. Na sporedu sta dva zanimiva govora. K najobilnejši udeležbi vabi vse člane in prijatelje društva *odbor.*

Politične vesti.

Gessmann — minister javnih del.

Krščansko-socialni minister dr. Gessmann je bil dalje časa brez pravega določnega mu delokroga. Dolgo se je razpravljalo po časnikih, kakšne zadeve se bodo izročile njegovemu delokrogu in ali naj dobi naslov ministra za delavce ali javnih del. Ministrski predsednik je zadevo zavlačeval, ker so Gessmannu nasprotovali socialni demokrati; krščanski socialci so bili tega čakanja siti in so začeli groziti. Beck se je vdal. 23. t. m. je objavila „Wiener Ztg.“ Gessmannovo imenovanje ministrom javnih del. Prvotna želja krščanskih socialcev, da dobe ministra za delavce, se ni izpolnila, preprečili so to veliki prijatelji delavstva — rdečkarji. Torišče ministra z novim portfeljem je socialno-gospodarsko, zelo obsežno in zahteva mnogo znanja.

Zadeva Wahrmond.

Dr. Wahrmond je profesor kanoničnega prava v Inomostu ter se je v dveh govorih, ki jih je objavil in izdal v posebni knjižici, govoril o Bogu in katoliški cerkvi zaničljivo, sramotilno, naravnost bogokletno. Ta zadeva je vso politično javnost silno razburila. Katoliško časopisje je ogorčeno protestiralo proti takemu neznanstvenemu postopanju avstrijskega visokošolskega profesorja, ki vrhu tega predava cerkveno pravo. Krščanski poslanci so se začeli oglašati. Ker je Wahrmondov govor po avstrijskem zakoniku kazniv, se je knjižica konfiscirala. Dne 3. t. m. je bil v tej zadevi papežev nuncij na dunajskem dvoru, kardinal Belmonte, pri ministru vnanjih zadev, baronu Aerenthalu, ter zahteval, da se dr. Wahrmond odstavi od profures cerkvenega prava, ker ga je smatrati krivovercem, ki kot tak ne more predavati cerkvenega prava. Ministri izjavljajo, da je govoril nuncij o tej zadevi le privatno, nuncij pa zatrjuje, da je bila njegova zahteva uradna. Pričakuje se odločnega nastopa krščanskih poslancev v proračunskem odseku.

Protikatoliške demonstracije.

V Brnu na Moravskem se je vršilo 22. t. m. letno zborovanje „Katol. društva čeških kmetov na Moravskem“. O tej priložnosti so socialni demokrati, narodni socialci in radikali uprizorili velike demonstracije. Duhovnike so opljuvali in s palicami napadli. Shoda se je udeležilo okoli 2000 ljudi. Škof dr. grof Hayn je protestiral proti temu, da se je imenovalo papeža in njegovega nuncijsa na Dunaju tujca.

Kaj je novega po svetu.

Naš izlet na Jesenice k uprizoritvi g. Meškove igre „Na smrt obsojeni“ se je obnesel prav dobro. Dasiravno smo objavili tozadevno naznailo še le v skrajno zadnjem času, se je vendar odzvalo povabilu „Jeseniskega Sokola“ kakih sto koroških rodoljubov in rodoljubkinj, zlasti iz bližnjega Roža, iz beljaške okolice, Strmca in Celovca. Podjunčanje so pa bili po „Miru“ brezdvomno prepozno obveščeni. — Dvorana v gostilni „pri Jelenu“ na Savi, kjer se je vršila predstava, je bila natlačena. Starosta jeseniških Sokolov, g. Humer, pozdravi koroške goste imenom jeseniškega „Sokola“ v toplih besedah. Nato deklamira gladko in prav razločno šestletna Pavlinica Lazar „pozdravček koroškim bratom“ v vezani besedi:

Koroški bratje!

Deklica kranjska Vas pozdravlja,
ki prišli ste med nas.
Za Vas se igra dan's pripravlja,
ki kaže Vaš krvavi čas,
za Vas, ki z Nemci se borite
za grudo, za obstanek svoj,
ki po zemlji se solžite,
ki je Vaša, Vaš obstoj!

Še živi Slovenec,
še slovensk je Korotan,
še Sloven na svoji grudi
gospodar je in močan.
Torej zdravi mi Slovenci
izza onstran Karavank;
nikdar nočmo biti Nemci,
bod'te Vi nam čvrst branik!

Po prvem dejanju je bil osebno navzoči pisatelj č. g. Meško poklican na oder, kjer mu je mala

Pavlinica izročila krasen šopek. Občinstvo je gospoda pisatelja burno pozdravljalo. Saj je pa dramatična igra zares prava slika koroških razmer. V osebi kočarja Zabernika je pokazal pisatelj pristnega koroškega nemškutarja. Izborno je igral to ulogo brat Ravnik Janko. Idealna je oseba kaplana Dolinarja, ki pa ima v dejanju premalo vodilne vloge. — Kremenitih značajev, kakor je kočar Seljan, ki bi se dali raje iz kočice pogmati, nego proti svoji vesti voliti, nahajamo na Koroškem hvala Bogu še mnogo. Gostilničarja Gelba, ki nima rayno lahke vloge, je izborno pogodil naš rojak Špicar. Zdelo se nam je, kakor bi v resnici videli pred sabo mogočne naše politične nasprotnike, ki nastopajo pri volitvah pri nas brezobzirno, prelivajo slovensko kri. Žal, ni v listu prostora, da bi mogli podati o igri obširno kritiko. Na splošno poudarjamo, da sta prva dva dejanja prav učinkujoča in dramatična. Saj so nam stopile pri nekaterih prizorih solze v oči. Treba bi jima bilo le malo več psihološke zveze, malenkostnih sprememb. Tretje dejanje se pa morda dobro čita, pa za oder vobče ni prav prijavno. Dični gospod pisatelj je to pri predstavi takoj uvidel in bo, kakor nam je zatrdil, to dejanje spremenil. Ko se to zgodi, bo to igro prištevati k najboljšim slovenskim ljudskim igram. — Igro so uprizorili jeseniški delavci, Sokoli. Čestitamo na imenitnem uspehu in se jim iz srca zahvaljujemo za krasni užitek. Po predstavi smo se kratkočasili še v „Sokolskem domu“ in prepevali narodne in umetne slovenske pesmi. Sokoli so nas spremljali na vlak, kjer smo zapeli par navdušenih. Bil je to zopet lep, očarujoč večer.

Mladeniški list. „Slovenec“ poroča z dne 14. t. m., da bo začelo začetkom aprila izhajati po dvakrat na mesec neodvisno, nepolitično glasilo vseh slovenskih dijaških in ljudskih mladeniških organizacij po nizki ceni 10 vin. za številko. Svoje dni se je pisalo po raznih slovenskih časnikih, da bi potrebovali glasilo kršč. socialnih izobraževalnih društev. Po „Slovenčevem“ naznanilu bi list naj bil nekaj takega. Na vsebino smo radovedni. List se bo baje pečal 1. z mladinskimi in dijaškimi stanovskimi vprašanji, bo 2. apologetičen v poljudnem smislu, na kar polagoma spričo popolnega pomanjkanja versko-obrambenih spisov za ljudstvo veliko važnost, bo 3. glasilo naše že tako trdno ukoreninjene in razširjene telovadske organizacije, bo 4. prinašal redno vsaj osnutke za predavanja, kar bo zlasti za koroško, goriško in tržaško mlado izobraževalno organizacijo velikega praktičnega in izpodbujevalnega pomena, se bo 5. pečal s polemiko proti nasprotnim, brezverstvo razširjajočim listom.

„Slovenec“ je prinesel v 68. št. iz Št. Ilja v Slov. Goricah na Štajerskem sledeči žalostni dopis: Razlastitev obmejnih Slovencev. Skoraj tako kakor naše brate Poljake na Nemškem pruska vlada, razlastuje „Südmarka“ nas obmejne Slovence. To, kar je za Poljake v Nemčiji Bülowova razlastitvena postava, to je za nas prusofska „Südmarka“. Če se voziš, dragi rojak, po južni železnici više Maribora proti Spielfeldu, opaziš krasno okolico. Zadnja postaja pred Spielfeldom — Št. Ilj — tu je meja med Slovenci in Nemci. Krasen vinoroden kraj, torišče neprestanih, obupnih bojov Slovencev s krutimi narodnimi nasprotniki! Ljudstvo v ogromni večini zavedno slovensko. Vseh pet občin obširne župnije je za sedaj vsled agilne delavnosti kmečkih rodoljubov v slovenskih rokah. Pred dobrimi štirimi leti je zmagala slovenska stranka, po sila napornem boju tudi v občini Št. Ilj, kjer županuje sedaj našinec, g. Thaler. Vse to grize privandrane vsenemške bratce. Kako si hočejo pomagati? „Südmarka“ jim takoj z vso svojo močjo priskoči na pomoč. Postavi tem neodrešencem zavetišče — „Südmarkhof“ — za 60.000 kron. Sedaj pa so se vrgli na naša posestva, jih pokupujejo in si tako napravijo večino za bodoče volitve. Tekom zadnjega časa je pokupila „Südmarka“ samo v Št. Ilju nad 420 (štiristodvajset) oralov slovenske zemlje! Čez dvanajst večjih posestev je prešlo v nenasitno žrelo „Südmarka“! In še ni konec temu! Slovenska posestva ta pruska družba plačuje neznanško drago. Nič ji ni na tem, če da za oral zemlje 2000 (dva tisoč) kron in še več. Kdo zamore konkurirati s „Südmarko“? Kam nas bode še to „Südmarkino“ početje privedlo? — Kratek odgovor: Uničeni smo tukajšnji Slovenci za vedno, če se temu krutemu navalu ne napravimo kmalu konec! Ako ne bode kmalu pomoči od sredine Slovenije, bode naš slovenski oratar na razvalinah tukajšnjega Slovenstva zaklical vam bratje v sredini: Umirajoči vas pozdravljajo! Če ob železnici nad Mariborom pade zadnja naša postojanka, ne zadene nas obmejnih Slovencev nikaka krivda: Delovali smo, kar se je dalo, opozarjali slovensko javnost po časopisih in zasebnih pismih na pretečo nevarnost, a bilo ni nikakega odmeva. Bil je glas upijočega v puščavi! Pač

imajo naši denarni mogotci tisočake za brezpomembne „Narodne dome“, za gornještajerske graščine, a za obmejne stiskane brate ni pomoči! Morituri vos salutant!

Pri občinskih volitvah na Dunaju v III. volilnem razredu so zmagali v vseh okrajih z velikanskimi večinami krščanski socialci.

Pomiloščenega generala Stösslja so prepeljali v petropavlovsko trdnjavo, kjer je dobil celico poleg Nebogatova. Stössl boleha in je prosil za popolno pomiloščenje.

Napad na poslanca dr. Pernerstorferja. 20. marca t. l. je na Dunaju napadel trgovec z zlahtnim kamenjem, Ignacij Polak, poslanca dr. Pernerstorferja, ko je šel v svoj urad v uredništvo „Arbeiter-Zeitung“ ter dvakrat ustrelil nanj iz revolverja. En strel ga je lahko zadel na roki. Nato se je napadalec ustrelil v sence in se nevarno ranil. Polak je bolan na umu ter si domišlja, da ga dr. Pernerstorfer in dr. Adler preganjata.

Alkohol v Avstriji. Če računamo 1 l žganja (33 %) po 1 K, 1 l vina po 40 vinarjev in 1 l piva po 30 vin., se popije v Avstriji na leto za 412 milijonov kron žganja, za 300 milijonov kron vina in za 345 milijonov kron piva. Skupaj torej za 1057 mil. kron opojnih pijač, to je 21 krat toliko kot se izda za izobrazbo. Naj še kdo reče, da je hudo za denar!

Tobak v Avstriji. Leta 1906 se je v celi Avstriji popušilo 37.520.785 kg tobaka v vrednosti 242.141.808 kron. Grozna svota, če se pomisli, da se je izdal ta denar za stvar, ki človeku ni potrebna in mu le škoduje. Od 1. 1905 je narasla potreba za 11.408.336 K. Kam plovemo?

„Freie Stimmen“ in „D. K. Landeszeitung“ združeni. Dr. Gustl pl. Metnitz, Lojze Hönlinger in Dobernig so naznanili v štirncah 21. t. m., da bote začeli s 1. aprilom t. l. izhajale „štirnca“ in „linterneške cajtenge“ kot en časnik, in sicer trikrat na teden. Lastnik lista bo nemško „Koroško tiskovno društvo“.

Listnica upravnštva.

G. Jožef Lučovnik-Jancič v Treblenju: Lepa hvala za Vaš trud! Da bi imeli več tako marljivih sodelavnikov po slovenskih krajih koroške dežele, bi se nam Slovencem v obče bolj godilo in „Mir“ bi lahko v pomnoženi obliki zastopal njihove koristi. Le tako naprej! Slava Vam!

Na Radiše! Prosimo tamošnje naročnike za obnovo naročnine. Nekateri so na dolgu še za preteklo leto. Lakner redivivus!

Raznim „nerglačem“ bodi tu povedano, da s samim taranjem in stokanjem stvari ni nič pomagano in tudi listu ne. Kdor more, naj stopi med ljudstvo in mu dopove, da Slovenci na Koroškem brez lista obstati ne moremo, da pa moramo tudi skrbeti zanj z obilnimi naročili in — plačevanjem naročnine. Brez ovenka ni zvenka! In red mora biti tudi, ker brez tega nobeno podjetje ne more napredovati.

Raznim naročnikom inseratov: Vljudno prosimo, da se nam poravnajo računi, poslani za natisnjene inserate. Nekateri naročniki smo za plačilo že po večkrat prosili, pa niti odgovora nismo dobili. Odslej naprej bomo sprejemali od neznanih nam oseb inseratna naročila le proti predplačilu dotičnega zneska.

Zahvala.

Podpisani izrekam tem potom povodom mojega odlikovanja za štiridesetletno službovanje na praznik sv. Jožefa č. g. dekanu iz Radovljice za lepi govor, č. g. o. superiorju za njih trud in gostoljubni sprejem v samostanu, č. g. župniku iz Mošenj, da so mi priskrbeli svetinjo, kakor tudi slavnemu občinskemu odboru iz Mošenj, pevcem in vsem, ki so kaj pripomogli k lepo uspeli slavnosti.

Brezje, dne 19. sušca 1908.

Jože Tavčar, cerkovnik.

Zahvala.

Telovadno društvo „Sokol“ na Jesenicah izreka tem potom vsem vrlim posetnikom igre „Na smrt obsojeni?“, ki so prišli iz Koroške, najsrčnejšo zahvalo za obilno udeležbo. Prosimo, ohranite nam simpatije, katere ste nam izkazali z vašim obiskom tudi še za naprej. Na zdar!

Odbor.

Tržne cene v Celovcu

18. marca 1908 po uradnem razglasu:

B l a g o	100 kg		80 litrov (biren)	
	od	do	K	v
Pšenica	—	—	—	—
Rž	—	20	12	—
Ječmen	—	—	—	—
Ajda	—	19 38	9	50
Oves	16	50	17	6 4
Proso	—	—	—	—
Pšeno	—	25 40	16	—
Tursčica	—	17 14	9	60
Repica (krompir)	—	5	—	2 30
Seno, sladko	7	40	8	—
„ kisló	5	20	7	20
Slama	4	60	5	40
Mleko, 1 liter	—	22	—	24
Smetana, 1 „	—	60	1	20
Maslo (goveje) . . . . . 1 kg	2	40	2	80
Surovo maslo (putar), 1 „	2	40	3	20
Slanina (speh), povoj, 1 „	1	80	1	90
„ surova, 1 „	1	50	1	70
Svinjska mast . . . . . 1 „	1	70	1	80
Jajca, 1 par	—	10	—	12
Piščeta, 1 „	2	60	2	80
Kopuni, 1 „	—	—	—	—
30 cm drva, trda, 1 m ³	3	20	3	60
30 „ „ mehka, 1 „	2	80	3	20

Ž i v i n a	Počrez	100 kilogramov			Prignalo	Prodalo
		od	do	od do		
Voli, pitani	—	—	—	—	—	8
„ za vožnjo	360	410	—	—	—	16
Junci	150	285	—	—	—	13
Krave	146	332	—	—	—	25
Telice	—	220	—	—	—	4
Svinje, pitane	—	—	122	126	—	9
Praseta, plemena	18	42	—	—	—	79

Sanatogen

Od več kot 5000 profesorjev in zdravnikov vseh kulturnih dežel sijajno priznan kot najuspešnejše krepično in oživljajoče sredstvo.

**Krepi telo.
Jači živce.**

Dobiva se v lekarnah in drogerijah. Brošure zastoj in poštine prosto po **Bauer in dr.**, Berlin SW 48. Glavno zastopstvo: **C. Brady**, Dunaj, I., Fleischmarkt 1.

Pozor! ————— Pozor!

Slamnikarska zadruga v Mengšu

na Kranjskem

priporoča

svojo bogato zalogo moških, ženskih in otroških slamnikov.

Naročite čimprej, da se more naročilo pravočasno izvršiti.

Narodno podjetje! Solidna postrežba!

Ilustrovani ceniki franko in zastoj.

Vsakemu se na željo pošljejo vzorci slamnikov na ogled, ako se to želi.

Išče se zastopnik za Koroško.

Slovenci! Poslužite se edine slovenske zadruge za

Svoji k svojim! ————— Svoji k svojim!

PROF. PAWLOW

pripozna

e. Brady

na podlagi najnatančnejše poizvedbe, da je zdravi tek najboljši oživljavec izločevalnih želočnih živcev. Za pospeševanje teka, okrepitev želodca in za olajšanje želočnih bolečin se odlikujejo najbolj prave **Bradyjeve želočne kapljice**. One pospešujejo prebavljanje in jedičnost, odstranijo trupla škodljivo napenjanje, preobilno napravo kisline, zaprtje, želočne bolečine in druga oviranja prebavljanja.

Kapljice se dobivajo v lekarnah. **C. Brady, lekarnar, Dunaj, I.**, Fleischmarkt 1/385, razpošilja 6 steklenic po K 5.—, 3 dvojnatne steklenice pa po K 4.80 poštine prosto.

Častna izjava!

Jaz podpisani **Valentin Čare** p. d. Čare, posestnik v Hovji vasi pri Zrelcu, izjavljam, da nimam nobenega povoda sumiti, da je **Martin Krivitz** p. d. Rusling, posestnik v Hovji vasi, storil kaj nepoštenega. Svojo obdolžitev, izrečeno v Šivicovi gostilni Podkrnosom, obžalujem in preklicujem, ter prosim Martina Krivica odpuščenja.

V Celovcu, dne 20. marca 1908.

Valentin Čare.

Častna izjava!

Lastnoročno podpisani **Gregor Kerže**, posestnik vlg. Jakele v Škofičah, izjavljam, da nimam nikakega vzroka dvomiti o poštenosti in časti **Jožefa Serajnika**, posestnika v Škofičah. Vse moje žaljive besede, izgovorjene dne 1. in 2. marca, izrecno preklicujem in jih obžalujem.

V Celovcu, dne 20. marca 1908.

Gregor Kerže.

Iščem službo cerkovnika in orglavca

v kakem slovenskem kraju. Star sem 23 let ter sem dovršil cecilijansko šolo v Celovcu.

Šimen Kocijan, organist.
P. Galicija, Koroško.

V najem se da Lesjakova hiša

v Bilčovsu in Ajtončeva v Dragožičah pri Podgorjah v Rožu, in sta tudi obe na prodaj. Več pove Lesjak v Bilčovsu.

Lovske puške

vseh sestav, priznано delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska tovarna orožja

Peter Wernig,

c. in kr. dvorni založnik v Borovljah, Koroško.
Ceniki brezplačno in poštine prosto.

Sprejme se več

dekel za hlev in za poljska dela

do 1. aprila

z mesečno plačo 12 do 14 K. Sprejmejo se tudi Kranjci in Štajerke. Vprašanja na posredovalnico služb **Jožefe Pacher**, Borovlje šte. 79.

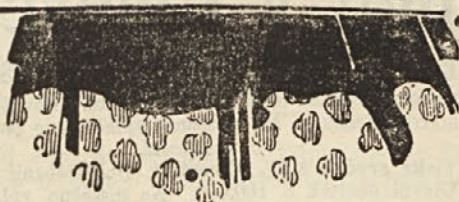
Stoj!

Ali ni

Ceres -jedilna mast

(iz kokosovih orehov)

najboljša? Ni samo najfinjša in najčistejša, temveč tudi najcenejša in najizdatnejša mast, kar sem je kedaj kupila!

Le poskusite!

Ne bo vam žal!

Loterijske številke 21. marca 1908:

Gradec	59	2	65	43	36
Dunaj	71	26	66	35	40

A 321/7

37

Prostovoljna sodnijska dražba posestva.

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Velikovecu se na prošnjo dedičev po

Matiju Samselnig p. d. Mežnarju in Zavodniku na Djekšah

prodajo na javni dražbi k zapuščini spadajoče premičnine, kakor Zavodnikova kmetija na Djekšah, vl. št. 28, kat. obč. Dješka gora. Posestvo meri 26 ha 27 a 8 m², ima čistega dobička 256 kron 60 vin. in znaša zanj izklicna cena 12.000 kron, jamščina 1200 K. Najvišji ponudek je od dneva dražbe obrestovati po 5% in po eno tretjino po vsakih treh mesecih pri tukajšnjem sodišču v gotovini izplačati. Zdražitelj more tabularne terjatve v znesku 5502 K 60 vin. prevzeti na račun najvišjega ponudka.

Premičnine se bodo za cenilno vrednost izklicale in le proti takojšnjem plačilu in odpravi oddale.

Dražba se vrši

v četrtek, dne 9. aprila 1908, ob 10. uri predpoldne na licu mesta na Djekšah št. 29.

Ponudbe pod izklicno ceno se ne sprejemajo. — Na posestvu zavarovanim upnikom se njihove zastavne pravice pridržavajo ne glede na prodajno ceno.

Cenilni zapisnik, zemljiškoknjižni izpiski in dražbeni pogoji se lahko vpogledajo pri tukajšnjem sodnijski.

C. kr. okrajno sodišče Velikovec, odd. I., dne 18. marca 1908.

Kapun, l. r.

A 30,8

13

Prostovoljna sodnijska dražba posestva.

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Velikovecu se na prošnjo dedičev po

Jožefu Zippusch p. d. Vilovniku na Vovberški gori

prodajo na javni dražbi k zapuščini spadajoče premičnine, kakor Vilovnikova kmetija, vl. št. 23, kat. obč. Vovberška gora. Posestvo meri 30 ha, 63 a 47 m², ima čistega dobička 244 K 80 vin. in znaša zanj izklicna cena 9000 K, jamščina 900 K. Najvišji ponudek je od dneva dražbe obrestovati po 5% in eno polovico tekom treh mesecev, drugo pa tekom 6 mesecev pri tukajšnjem sodišču v gotovini izplačati. Zdražitelj more terjatve mestne hranilnice v znesku 4393 kron 86 vin. prevzeti na račun najvišjega ponudka.

Premičnine se bodo za cenilno vrednost izklicale in le proti takojšnjemu plačilu in odpravi oddale.

Dražba se vrši

v ponedeljek, dne 13. aprila 1908, ob 9. uri predpoldne na licu mesta pri Vilovniku na Vovberški gori št. 25.

Ponudbe pod izklicno ceno se ne sprejemajo. — Na posestvu zavarovanim upnikom se njihove zastavne pravice pridržavajo ne glede na prodajno ceno.

Cenilni zapisnik, zemljiškoknjižni izpiski in dražbeni pogoji se lahko vpogledajo pri tukajšnjem sodnijski.

C. kr. okrajno sodišče Velikovec, odd. I., dne 18. marca 1908.

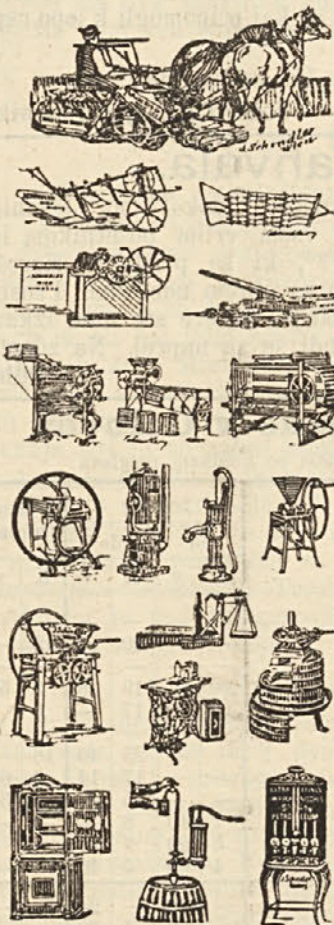
Kapun, l. r.

Ivan Schindler, Dunaj III/1

Erdbergstrasse 12

pošilja že veliko let dobro znane

stroje vsake vrste za poljedelstvo itd.

kakor: mline za sadje in grozdje, stiskanice za sadje in grozdje, škropilnice, poljsko orodje, stiskalnice za seno, mlatilnice, vitle, trijerje, čistilnice za koruzo, slamo-reznice, stroje za rezanje repe, mline za golanje, kotle za kuhanje klaje, sesalke za vodnjake in gnojnice, vodovode, svinčene cevi, železne cevi itd., postranske komade za vse stroje, četudi niso bili pri meni naročeni. Kose za slamo-reznice iz prima jekla

! po izdatno nižanih cenah!

ravno tako vse priprave za kletarstvo, medene pipe, sesalke za vino, gumijeve in konopljene cevi, gumijeve ploče, stroje za točenje piva, skrinje za led, stroje za sladoleđ, priprave za izdelovanje sodavode in penečih vin, mlin za dišave, kavo itd., stroje za izdelovanje klobas, tehtnice za živino, tehtnice na drog, steberske tehtnice, namizne tehtnice, decimalne

tehtnice, železno pohištvo, železne blagajne, šivalne stroje vseh sestav, orodje in stroje vsake vrste za ključavničarje, kovače, kleparje, sedlarje, pleskarje,

vse pod dolgoletnim jamstvom po najugodnejših plačilnih pogojih tudi na obroke!

Ceniki z več kot 500 slikami brezplačno in poštne prosto. — Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.

Prekupci in agentje zaželjeni.

Piše naj se naravnost:

Ivan Schindler, Dunaj III/1, Erdbergstrasse 12.

Janez Vovk, pekovski mojster v Celovcu na starem trgu št. 13,

priporoča slavnemu občinstvu svojo lepo urejeno pekarno, vedno svež kruh in sveže drože ter ogrsko moko raznih števil.

Nizke cene. — Točna postrežba.

Tiskarskega učenca,

ki bi imel veselje izučiti se za stavca, sina poštenih starišev, popolnoma zmožnega slovenskega in nemškega pismenega jezika, ki je z dobrim uspehom dovršil vsaj prvi razred latinske šole, realke ali dva razreda meščanske šole, sprejme pod običajnimi pogoji takoj ali ob sklepu šolskega leta

tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu.

Postavno zavarovano. Vsako ponarejanje kaznivo!

Edino pristen je Thierry-jev balsam

z zeleno znamko „redovnica“. Cena: 12 majhnih ali 6 dvojnatih steklenic ali 1 velika specialna steklenica s patent. zamaškom K 5.—

Thierryjevo centifolijsko mazilo proti vsem se tako starim ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in oteklinami vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3-60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej. Obe domači sredstvi sta povsod znani in slovita kot najboljši.

Naročila se naslavljajo na:

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogoški Slatini.

Brošura s tisoči originalnih pisem gratis in franko. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah in medicinskih drogerijah.

Največja trgovina te stroke:

Modnega in manufakturnega, tu- in inozemskega blaga, zmerom najnovjše.

Največja zaloga tudi za prodajanje na debelo za trgovce še vedno po starih cenah, četudi se je blago podražilo. Za ženine in neveste zmerom najnovjše blago. Cene brez konkurence.

Vsi uslužbenci znajo slovenski.

Anton Renko, lastnik trgovine, Celovec, vogel Kramerjeve ulice in Novi trg.

OVES

(„Willkomm“.)

Ta težki oves obrodi v vsaki zemlji, je najbolj rodovit in najprej dozori. Zraste visoko in daje prav dobro slamo za krmo, na njeni pa se ne vleže. Ker se ta oves na redko seje, zadostuje 60 kil za eno oralo. — Podpisano oskrbnitvo pošilja 25 kil za 9 K, 60 kil za 17 K, 100 kil za 32 K z vrečo vred. Vzorce po 5 kil s pošto franko proti 3 K 20 vin. predplačila.

Oskrbništvo graščine Golič pri Konjicah (Gonobitz), Štajersko.

Ph. Mayfartha & Co.

patentirana samodelavna „Syphonia“ je pač najboljša brizgalnica

za uničevanje drevesnih škodljivcev, za vinograde in hmelj, za zatiranje boleznin na listju, za uničevanje grintave zeli in divje gorčice itd.

Brizgalnice, ki se nosijo in vozijo, so za 10, 15, 60 in 100 litrov tekočine s pripravo za mešanje s smrdljivcem ali brez nje.

Zahtevajte podobe in opis od tvrdke

Ph. Mayfarth & Co.

tovarne za stroje, posebne tovarne za vinske stiskalnice in strojev za uporabo sadja.

Odlikovan s 600 zlatimi in srebrnimi kolajnami itd.

DUNAJ, II/1, Taborstrasse št. 71.

Obširni ilustrirani ceniki zastoj. — Zastopniki in prekupci se iščejo.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 2.000.000.

Denarne vloge obrestujemo po

4 1/2 %

od dne vloge do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjava in eskomptuje

izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavnice.

Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnica v Spljetu.

Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobiček 300.000 frankov. Na mesečno vplačevanje po K 8— za komad.

Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.